

paa Lovforslagets Tal, over $1\frac{1}{2}$ Million Kroner, kommer man iøvrigt meget naturligt til at tænke paa alle de mange Sneje Millioner, som dette nuværende Ministerium foreslaar den nuværende Rigsdag under den nuværende Situation at bevilge sig. Det ser ganske besynderligt ud, at man har hobet alle disse Sneje Millioner sammen netop under en saa spændt Situation. Det forekommer mig ikke at være endog blot svarende til selv den billigste, simpleste, enfoldigste Forstaaelse af Stillingen. Men i en anden Henseende undrer det mig ogsaa. Mon de høje Chefer for Statens ansvarlige Ledelse vilde gjøre disse enorme Krav til Danmark, der, som Digteren siger — og Digteren har jo altid Ret — er et lille, fattigt Land, der som de kjendte noget nærmere til de Vilkaar, som Statens Borgere i Almindelighed nu maa leve under. I den Henseende er der en stor Forskjel paa Borgerne. Der er de Borgere, der enten, som de 80 pCt., maa kæmpe daglig for det nødtørftige Brød — faare mange af dem for endda ikke at faae det — eller som, hvad en halv Snæs Procent maa gjøre, have maattet selv kæmpe sig op til en Stilling, hvori de have Mer end det daglige Brød. Jeg siger, der er en stor Forskjel paa den Opfattelse, som, jeg vil altsaa sige, disse 90 pCt. have af Livets økonomiske Vilkaar i et Land som vort, det Begreb, som deres personlige, deres rent individuelle Stilling og tillige deres Kjendskab til Sigestillede i Samfundet giver om, hvilken Evne overhovedet Landet har ligeoverfor de umaadelige Krav, og paa den Opfattelse, som deles af de — jeg tør ikke sige de 10 pCt., men de Enkelte, der ere saa lykkeligt stillede, at de have faaet i Morgengave et Herresæde, et Lehn o. s. v.; og som ikke i deres Liv have kjendt til, hvad det er ved personlig anstrengt Virksomhed at kæmpe sig til en nogenlunde taalelig Tilværelse, hvorunder man kan leve som en ærlig Mand. Der er en meget stor Forskjel paa de to Opfattelser, og jeg frygter for, at naar man stadig tager den ansvarlige Ledelse for Landet blandt dem, som saaledes ikke af personlig Erfaring have et nøie Kjendskab til de økonomiske Vilkaar for de enkelte Individier, for de mange Procent, vil det præge i Lovforslagene en overspændt Forestilling om, hvad et saadant Samfund kan yde, og naar da vort Skattevæsen er saa uheldigt anlagt, at det er anlagt, som man jo officielt har sagt, paa et Bedrag, det vil sige, paa en Skat, der er behagelig, fordi man ikke veed, hvor Meget man betaler, men som trykker haardest, hvor den skulde trykke mindst. saa forstaaer jeg saa overmaade godt, at man kan komme til de fulmende Forlangender til

Statskassen, det vil sige, til en under pekuniært Tryk i det store Flertal levende borgerlig Befolkning. — Disse Bemærkninger har jeg fremsat ved dette Forslag, idet jeg iøvrigt med Hensyn til dets Helhed og dets Karakter undrer mig over, at man ikke er kommen videre i Forstaaelsen af Situationen, og at vi overhovedet skulle spille vor kostbare Tid med videre Forhandling deraf. Jeg skal til disse Par Bemærkninger, som jeg maa indrømme staa i Forbindelse med Lovforslaget uden direkte at sigte paa Realiteten, udtale en Anerkjendelse af en Ytring af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Goos). Han udtalte sig nemlig, rigtignok i en resigneret Tone, om Lønningslovene, og han fandt ikke Lønningslovene særlig for Universitetets og de lærde Skolers Bedkommende normale og tidsvarende, men han erkjendte, at de maatte dele Stjæbne med andre. Dette forstaaer jeg saaledes, som om han egentlig fandt det meget rigtigt, at de andre delte denne Stjæbne. Det er meget rigtigt og naturligt at forstaa, og det giver mig Anledning til at udtale min Anerkjendelse af denne Opfattelse, fordi jeg tror, det er rigtigt, at vi komme til tydeligt at se paa Forholdene. Jeg tror ogsaa, at dette Thing nok kunde mene, at de nuværende Lønninger kunde taale en Revision og en Revision, der formentlig gennemgaaende ikke vil være uheldig for Embedsmændene, og at ogsaa en vis Klasse af disse vilde være de Bæstere, som befattede sig med Undervisningsvæsenet rundt omkring i Landet, baade med det høiere og det lavere. Men jeg siger, at uagtet dette maa anses for et Fremtidshaab — det staaar i de Herrens egen Magt, om dets Opfyldelse skal være nærmere eller fjernere — er det dog rigtigt, at det bliver til en resigneret Erkjendelse overalt i Landet, at de nuværende Lønninger ere de normale, saa længe denne Situation varer, og at alle Samfundsklasser og alle de, der have med disse Forhold at gjøre, og som ved Lønningslovene faae Bederlag for deres Arbejde af Staten, ville sige — og jeg veed, at der er Mange, som ere i fuld Forstaaelse deraf —: vi vilde gjerne have en Revision af Lønningsloveue til Fordel for os, og vi haabe ogsaa paa Folkethingets Bistand dertil, men vi erkjende, at vore Lønninger ere normale under de nuværende Forhold. En saadan nøgtern Erkjendelse fra alle Embeds- og Bestillingsmænds Side af, at saalænge de have deres fjære nuværende Ministerium, saalænge ere de nuværende Lønninger baade tidsvarende og normale, er ingenlunde uden politisk betydelig Betydning. Den tager noget af det Stof bort, som ellers let kunde antages